

Sygn. akt IV Ka 564/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 grudnia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący:	SSO Sylwana Wirth
Protokolant:	Ewa Ślemp

przy udziale Elżbiety Reczuch Prokuratora Prokuratury Okręgowej,

po rozpoznaniu w dniu 21 grudnia 2018 r.

sprawy A. U.

syna S. i T. z domu S.

urodzonego (...) w S.

oskarżonego z art. 284 § 2 kk

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Wałbrzychu

z dnia 28 czerwca 2018 r. sygnatura akt III K 632/17

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;

II. wydatki związane z apelacją prokuratora zalicza na rachunek Skarbu Państwa.

Sygnatura akt IV Ka 564/18

UZASADNIENIE

Oskarżyciel posiłkowy subsydiarny Fundusz (...) – zastępowany przez pełnomocnika radcę prawnego P. B. - wniósł akt oskarżenia przeciwko A. U. oskarżając go o to, że:

przywłaszczył powierzoną mu rzecz majątkową w postaci pojazdu samochodowego marki L. (...) o nr rej (...) tj. o przestępstwo z art. 284§2 kk

Wyrokiem z dnia 28 czerwca 2018 roku (sygnatura akt III K 632/17) Sąd Rejonowy w Wałbrzychu:

I. oskarżonego A. U. uznał za winnego tego, że w okresie pomiędzy 22 listopada 2015r. a 29 sierpnia 2017r. w J. przywłaszczył powierzoną mu rzecz majątkową w postaci pojazdu samochodowego marki L. (...) o nr rej. (...), tj. uznał za winnego popełnienia występku z art. 284§2 kk i za czyn ten na podstawie art. 295§1 kk odstąpił od wymierzenia kary;

II. zasądził od oskarżonego na rzecz oskarżyciela posiłkowego Funduszu (...) z siedzibą w W. kwotę 821 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego;

III. zwolnił oskarżonego od kosztów sądowych, poniesione wydatki zaliczając na rachunek Skarbu Państwa.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł prokurator, zaskarżając wyrok w całości na korzyść oskarżonego A. U., zarzucając:

I. obrazę prawa karnego procesowego, mającą wpływ na treść orzeczenia, a to przepisu art. 174 kpk polegającą na zastąpieniu treści wyjaśnień oskarżonego zaprzeczającego, że wezwano go do wydania samochodu wcześniej niż w dniu 17 sierpnia 2018 roku treścią notatki urzędowej (k. 56), z której wynika, że oskarżony w rozpytaniu przyznał, że pismo z wezwaniem do wydania samochodu otrzymał w lipcu lub sierpniu 2016r.

II. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia mający wpływ na jego treść polegający na uznaniu, że samo rozwiązanie umowy pożyczki było wystarczające do uznania, że oskarżony miał obowiązek zwrotu samochodu będącego przedmiotem zabezpieczenia, w sytuacji gdy z umowy przewłaszczenia wynika jednoznacznie (k. 13 akt sprawy (...)) oraz k. 16 akt sprawy), że warunkiem zwrotu samochodu było żądanie przyjmującego jego wydania, a takiego w sprawie skutecznie nie było, albowiem z żadnego przesłuchania czy to oskarżonego, czy też innych świadków oraz z całej pozostałej dokumentacji zgromadzonej w sprawie nie wynika by faktycznie takie wezwanie otrzymał od pokrzywdzonego, nadto postawa oskarżonego deklarującego przez cały okres trwania postępowania przygotowawczego, że wyda samochód na żądanie uprawnionego, gdy tylko takie żądanie otrzyma wskazuje, że zamiarem swoim nie obejmował on chęci dysponowania samochodem jako swoją własnością i przewidywał konieczność jego zwrotu, które to okoliczności w świetle zebranego materiału dowodowego uzasadniają przyjęcie, że nie dające się rozstrzygnąć wątpliwości w oparciu o art. 5§2 kpk należy rozstrzygnąć na korzyść oskarżonego

a podnosząc powyższe zarzuty wniósł o uniewinnienie oskarżonego od zarzucanego mu czynu.

Sąd okręgowy zważył:

apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Kwestionując wydane orzeczenie i podnosząc zarzut obrazy prawa karnego procesowego tj. art. 174 kpk skarżący naruszenie tego przepisu upatruje w zastąpieniu treści wyjaśnień oskarżonego zaprzeczającego, że wezwano go do wydania samochodu wcześniej niż w dniu 17 sierpnia 2018 roku treścią notatki urzędowej (k.56), z której wynika, że oskarżony w rozpytaniu przyznał, że pismo z wezwaniem do wydania samochodu otrzymał w lipcu lub sierpniu 2016r. Odnosząc się do tak sformułowanego zarzutu oraz przedstawionej na jego poparcie argumentacji na początku poczynionych rozważań zauważyć należy, iż zgodnie z art. 174 kpk dowodu z wyjaśnień oskarżonego lub z zeznań świadka nie wolno zastępować treścią pism, zapisków lub notatek urzędowych. Poczynione w sprawie przez sąd rejonowy ustalenia faktyczne oparte zostały natomiast, jak wynika z pisemnego uzasadnienia wyroku istotnie m.in. na treści notatki urzędowej z dnia 26.09.2016 roku sporządzonej przez funkcjonariusza Policji E. W. z Komisariatu (...) w J. (k.56). Zasadnym pozostaje w tym miejscu jednakże zauważyć, iż w postępowaniu odwoławczym sąd okręgowy uzupełnił zgromadzony w sprawie materiał dowodowy i przeprowadził dowód z przesłuchania oskarżonego, na rozprawie odwoławczej w dniu 21 grudnia 2018 roku. Po odczytaniu przez sąd okręgowy notatki urzędowej z dnia 26.09.2016r. sporządzonej przez funkcjonariusza Policji E. W. (k. 56) - w związku z treścią oświadczenia złożonego na rozprawie odwoławczej przez oskarżonego A. U. - oskarżony złożył wyjaśnienia w których odniósł się do zamieszczonych w tej notatce zapisów przyznając przy tym, iż taka rozmowa o jakiej mowa w treści przedmiotowej notatki miała miejsce. Zaznaczenia przy tym dodatkowo wymaga, iż w złożonych w dniu 21 grudnia 2018 roku wyjaśnieniach oskarżony stwierdził m.in. także, iż cytat „ja przyznaję, że istotnie złożyłem takie oświadczenie, iż otrzymałem jedno pismo na przełomie lipca – sierpnia 2016r., w którym zwrócono się do mnie o zwrot samochodu marki L. (...) nr rejestracyjny (...) oraz, że poinformowałem policjantkę, że samochód znajduje się w miejscowości T. u mojego kolegi i jest uszkodzony, niezdolny do jazdy i tak też zapisano w tej notatce (k. 192 i 192 verte). Zarzut

apelacyjny naruszenia prawa procesowego tj. art. 174 kpk w świetle powyższego stał się bezprzedmiotowy i nie wymaga odniesienia.

Rozpatrując wniesioną apelację za niezasadny uznać należy zarzut błędu w ustaleniach faktycznych, a który skarżący prokurator upatruje w uznaniu, że samo rozwiązanie umowy pożyczki było wystarczające do uznania, że oskarżony miał obowiązek zwrotu samochodu będącego przedmiotem zabezpieczenia, w sytuacji gdy, jak stwierdza apelujący, z umowy przywłaszczenia wynika jednoznacznie (k. 13 akt sprawy (...) oraz k. 16 akt sprawy), że warunkiem zwrotu samochodu było żądanie przyjmującego jego wydania, a takiego – w ocenie skarżącego - w sprawie skutecznie nie było, albowiem z żadnego przesłuchania czy to oskarżonego czy też innych świadków oraz z całej pozostałej dokumentacji zgromadzonej w sprawie nie wynika by faktycznie takie wezwanie otrzymał od pokrzywdzonego, ponadto postawa oskarżonego deklarującego przez cały okres postępowania przygotowawczego, że wyda samochód na żądanie uprawnionego, gdy tylko takie żądanie otrzyma wskazuje, zdaniem apelującego, że zamiarem swoim nie obejmował on chęci dysponowania samochodem jak swoją własnością i przewidywał konieczność jego zwrotu, które to okoliczności w świetle zebranego materiału dowodowego – zdaniem skarżącego prokuratora – uzasadniają przyjęcie, że nie dające się rozstrzygnąć wątpliwości w oparciu o art. 5§2 kpk należy rozstrzygać na korzyść oskarżonego. Odnosząc się do podniesionego zarzutu, wbrew odmiennym zapatrywaniom skarżącego, stwierdzić należy, iż w sprawie wyjaśnione zostały wszystkie istotne dla odpowiedzialności oskarżonego kwestie, w świetle całokształtu zebranych w sprawie dowodów, ocenionych w sposób swobodny, z uwzględnieniem wszystkich wymogów art. 7 kpk nie budzi zaś wątpliwości, iż oskarżony dopuścił się przypisanego mu w wydanym wyroku przestępstwa. Argumentując przywołany powyżej zarzut skarżący czyni m.in. uwagi, iż cytat „zgodnie, bowiem z zapisami umowy przewłaszczenia wynika jednoznacznie (k. 13 akt sprawy (...) oraz k. 16 akt sprawy), że warunkiem zwrotu samochodu jest żądanie przyjmującego jego wydania, a takiego w sprawie do dnia drugiego umorzenia w sprawie skutecznego zgodnie z przepisami prawa cywilnego nie było. Jedynym, bowiem dowodem na tę okoliczność są oświadczenia przedstawiciela pokrzywdzonego, które wskazują, że takie oświadczenie z ich strony dotarło do pożyczkobiorcy. Brak jest na tę okoliczność innego dowodu, albowiem nie można uznać, że oświadczenie było skuteczne, gdy A. U. nie odebrał żadnego pisma w tym zakresie, a nadto twierdzi, że wydał pojazd niezwłocznie gdy dowiedział się, że ma to zrobić, co miało miejsce w dniu 17 sierpnia 2017r. O ile zgodnie z prawem cywilnym można uznać, że nie odebranie pisma może mieć negatywne skutki procesowe – w tym wypadku możliwość egzekucji komorniczej, o tyle dla przypisania przestępstwa konieczna jest jeszcze świadomość sprawcy chcącego bądź godzącego się na popełnienie przestępstwa przywłaszczenia. Uzyskane dowody w tej kwestii są niewystarczające by potwierdzić sprawstwo oskarżonego, który wprost twierdzi, że nie robił problemów ze zwrotem pojazdu a rozmowy z przedstawicielami pokrzywdzonego obejmowały kwestie ustalenia sposobu dalszej spłaty pożyczki a nie zwrotu pojazdu”. W dalszej argumentacji skarżący, prezentując własne subiektywne zapatrywania, czyni nadto m.in. również uwagi, iż „zastanawiające jest dlaczego pokrzywdzony nie wysłał wezwania do zwrotu pojazdu za potwierdzeniem odbioru takiego pisma, może nie był zainteresowany udowodnieniem, że faktycznie wezwał oskarżonego do wydania samochodu?”. Rozpatrując podniesiony zarzut i zaprezentowane w apelacji wywody przypomnienia wymaga, iż jak ustalono w dniu 7 listopada 2014r. Fundusz (...) udzielił A. U. pożyczki w kwocie 75000 PLN. Zgodnie z §2 ust. 1 umowy przewłaszczenia pojazdu zawartej w dniu 7 listopada 2014r. pomiędzy Funduszem (...) a A. U. w celu zabezpieczenia zwrotu pożyczki wraz z odsetkami z tytułu wymienionego w §1 niniejszej umowy (tj. umowy pożyczki nr (...) zawartej pomiędzy Funduszem (...) a A. U. w dniu 7 listopada 2014 roku – dopisek Sądu Okręgowego) przewłaszczający przenosi na Przyjmującego udziały w prawie własności pojazdu wymienionego w załączniku do niniejszej umowy (samochodu marki L (...) nr rejestracyjny (...) nr nadwozia: (...) – dopisek Sądu Okręgowego) w części 49/100, a przewłaszczający staje się współwłaścicielem pojazdu w 51/100 części, z zastrzeżeniem ust. 3 niniejszego paragrafu. Załącznik do niniejszej umowy stanowi jej integralną część. Początkowo oskarżony spłacał raty udzielonej pożyczki zgodnie z harmonogramem lecz później zaprzestał ich spłaty, był on wzywany do spłaty tej pożyczki jednakże bezskutecznie i pożyczkodawca wypowiedział umowę pożyczki. Niewątpliwym pozostaje, iż w myśl §2 ust. 3 umowy przewłaszczenia pojazdu A. U. zobowiązany był do zwrotu pojazdu. W sprawie niniejszej podzielić należy pogląd, iż oskarżony wiedział, że samochód L (...) o nr rej. (...) winien zostać zwrócony, jednakże nie reagował on na wyraźne żądanie pokrzywdzonego do zwrotu tego pojazdu. Zauważyć w tym miejscu należy, iż na okoliczność wiedzy oskarżonego o potrzebie zwrotu przedmiotowego pojazdu wskazuje nie tylko treść notatki urzędowej z dnia

26.09.2016 roku. (k. 56), a której treść została - jak zaznaczono już powyżej - potwierdzona przez oskarżonego wyjaśnieniach w złożonych na rozprawie odwoławczej w których wskazał on m.in., iż cytat „ otrzymałem jedno pismo na przełomie lipca – sierpnia 2016r., w którym zwrócono się do mnie o zwrot samochodu marki L. (...) nr rejestracyjny (...)”, na okoliczność wzywania do zwrotu tego samochodu i na wiedzę oskarżonego odnośnie konieczności zwrotu wymienionego pojazdu na rzecz Funduszu (...) wskazują także i inne dowody. Zwrócić należy uwagę na zeznania świadka R. H.. Symptomatycznym w sprawie tej pozostaje, iż w swoich wypowiedziach prezentowanych w sprawie oskarżony wskazywał, iż samochód ten miał znajdować się przez pewien czas w miejscowości T., tak też wskazując na rozprawie odwoławczej w dniu 21 grudnia 2018 roku na pytanie prokuratora oświadczając, iż cyt. „zostałem wezwany na Policję, w celu wyjaśnienia gdzie jest auto, ja tam wszystko wyjaśniłem i to zostało zaprotokołowane. Nikt tego auta nie ruszał przez około rok czasu. To auto stało na posesji w T., kolega wprowadził to auto do garażu na 2 lub 3 tygodnie, a potem dalej stało pod chmurką” (k. 192 verte). Zauważenia jednakże w tym miejscu wymaga, iż takiego pojazdu w wskazanym przez oskarżonego A. U. miejscu, pomimo przeprowadzanych czynności, nie ujawniono – i tak wskazać chociażby należy, iż jak wynika z pisma z dnia 21 listopada 2016 roku Komendy Powiatowej Policji w (...) pojazd marki L. (...) barwy czarnej o nr rej. (...) nigdy nie był i nie jest parkowany – przechowywany na terenie w/w posesji, jak wskazano w treści pisma przeprowadzono również rozmowę na temat w/w pojazdu z jednym z sąsiadów który stwierdził, iż nigdy na terenie posesji (...) jak i samej miejscowości nie zauważył opisywanego pojazdu (k. 121 akt sprawy (...)). Ponadto także z dołączonego do akt sprawy pisma – odpowiedzi Komendy Powiatowej Policji w Z. z dnia 06 grudnia 2016 roku wynika, iż pomimo kilkukrotnej obecności pod wskazanym adresem (miejscowość (...)) celem ustalenia czy znajduje się tam samochód osobowy marki L. (...) koloru czarnego nr rej. (...) pod wskazanym adresem nikogo nie zastano i po dokonaniu sprawdzenia pomieszczeń garażowych (stodoły) przez szczeliny pomiędzy drzwiami, a ścianą nie ujawniono żadnych pojazdów, ponadto jak zaznaczono rozpytane osoby nie widziały w rejonie posesji (...) pojazdu marki L. (...) kol. Czarnego (k. 131 akt sprawy (...)). Ponadto również w odpowiedzi z dnia 24 maja 2017 roku Komendy Powiatowej Policji w Z. przesłanym do Komendy Miejskiej Policji w W. zawarto wskazanie, iż po sprawdzeniu wskazanego miejsca (miejscowość T. posesja nr (...)) nie ujawniono takiego pojazdu (samochód marki L. (...) o nr rej. (...) koloru czarnego) (k. 155 akt sprawy (...)). Zauważyć dodatkowo należy, iż jak wskazał w swoich zeznaniach złożonych w dniu 28 czerwca 2018 roku świadek R. H. komornik sądowy cyt. „Ja byłem w T. i nie odnalazłem tego samochodu. Albo sam dłużnik to podał albo wskazane to zostało przez wierzyciela, że auto jest w T., albo może wynikało to z innych dokumentów. Było to w pierwszych dniach po czynnościach kiedy on odmówił wydania pojazdu. W skrzynce na listy zostawiłem wezwanie w celu skontaktowania się z kancelarią” (k. 111 verte). W świetle całokształtu zebranego materiału dowodowego ocenionego w sposób swobodny zasadnym pozostaje uznanie, iż oskarżony miał świadomość konieczności zwrotu marki L. (...) nr rejestracyjny (...). Nadmienić w tym miejscu należy, iż oskarżony niewątpliwie już w sierpniu 2016 roku – wiedząc o kierowanych do niego wezwaniach o zwrot pojazdu marki L. (...)” takiego pojazdu nie zwrócił. Podjęte przez oskarżonego A. U. działania, zmierzały do zatrzymania tego samochodu w swoim posiadaniu, o czym dodatkowo przekonuje fakt, że w dniu 4 sierpnia 2017 roku otrzymał on i pokwitował osobiście dokumenty od komornika w postaci zajęcia wierzytelności (k. 38 – 39 akt komorniczych (...)) oraz wezwanie do złożenia wyjaśnień oraz do złożenia wykazu majątku (k. 11 – 12 akt jak wyżej), na co w żaden sposób nie zareagował, w szczególności nie zwrócił pojazdu. Zauważyć również należy, iż w aktach (...) znajduje się protokół z dnia 17.08.2017 roku z którego wynika, iż dłużnik oświadczył, że nie wskaże miejsca postoju pojazdu mechanicznego, jak również m.in. stwierdzenie, iż wymieniony oświadczył, że podstawy następnie pojazd w określone miejsce (dworzec kolejowy J. C. w wskazanym przez niego dniu (29.08.2017r.) (k. 80 akt (...)). W tym dniu w wskazanym miejscu stawił się komornik i oskarżony który dopiero wówczas zwrócił pojazd L. (...) wraz z kluczami, dowodem rejestracyjnym i kartą pojazdu.

Z tych też wszystkich względów orzeczono jak w wyroku (art.437§1 kpk w zw. z art. 113§1 kks).

O kosztach sądowych postępowania odwoławczego, orzeczono na podstawie art.636§1 kpk zaliczając wydatki za to postępowanie na rachunek Skarbu Państwa.